

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра музичної фольклористики

"ПОГОДЖУЮ"

Гарант освітньо-професійної програми,
декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

М. КУШНІР

25 червня 2021 року

"ПОГОДЖУЮ"

Декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„НАРОДНЕ ВИКОНАВСТВО: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА”

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	Всі профілізації
Статус	Вибіркові компоненти освітньої програми циклу дисциплін вільного вибору студента (ВК 2.21)
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік (7,8)
Термін викладання	7-8 семестри
Факультет	Всі факультети

Робоча програма навчальної дисципліни „Народне виконавство: теорія і практика” з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка «26» травня 2021 року (Протокол № 1)

Розробник:

Лукашенко Лариса Валентинівна – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичної фольклористики

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри *Музичної фольклористики* «22» червня 2021 р., протокол № 6

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підготовка високопрофесійних фахівців, які володіють навичками дослідницької, творчої та педагогічної діяльності у сфері мистецтва.

Дисципліна „Народне виконавство: теорія і практика” спрямована на підготовку всесторонньо кваліфікованих музикантів із високим рівнем виконавської майстерності, знанням народно репертуару традиційних методів вокального та частково інструментального виконавства та засвоєними глибокими музично-теоретичними знаннями в галузі народної етнофонії та різноманітних манер традиційного співу, що є необхідними для самостійної діяльності в якості етномузикологів-дослідників, науковців та педагогів музичних закладів різного рівня акредитації.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
ЗК 2	Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Здатність до розв'язання проблем.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 6	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 7	Здатність до критики та самокритики.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
ЗК 10	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 11	Здатність володіти іноземною мовою.
ЗК 12	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 13	Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
ЗК 14	Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК 1	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 12	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	

PH 13	Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
--------------	---

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами										
	Екзамени	Заліки	Атестаційні ек		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	I курс	II курс	III курс	IV курс								
						Всього	у тому числі:			Семестри											
							лекційні	індивідуальні		практичні	1	2	3	4	5	6	7	8			
											Кількість тижнів в семестрі										
											15	15	15	15	15	15	15	15			
Народне виконавство: теорія і практика		7,8		4	120	45	15		30	75								2	1		

Розподіл годин та кредитів за курсами та семестрами

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	
				Всього	у тому числі:			
					лекційні	індивідуальні		практичні
IV		4	120	45	15		30	75
	7	3	90	30	7		23	60
	8	1	30	15	8		7	15

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми лекційних та практичних занять

7 семестр			
		Модуль 1: <i>Народномузичне вокальне виконавство: регіональні стилі, манери, способи звуковидобування</i>	
1	Тема 1	Галицько-подільська та волинська манери співу	3
2	Тема 2	Поліські виконавські стилі: західне, середнє та східне Полісся	2
3	Тема 3	Центрально- та східно-українські способи співу. Підголосково-поліфонічне багатоголосся	2
4	Тема 4	Карпатський та закарпатський стилі вокального виконавства	2
5	Тема 5	Регіональні традиції народно-інструментального виконавства	2
		Модуль 2: <i>Ранньо-традиційний вокальний репертуар: календарна творчість</i>	
6	Тема 1	Колядки, щедрівки та зимові гри	2
7	Тема 2	Веснянки, гаївки	2
8	Тема 3	Літній жанровий цикл: русальні та купальські твори	2
9	Тема 4	Трудові та обжинкові пісні	2
10	Тема 5	Інші жанри локального поширення: колодчані, масляні, ринзівки, царинні, юріївські.	2
		Модуль 3: <i>Ранньо-традиційний вокальний репертуар: сімено-обрядова творчість</i>	
11	Тема 1	Весільний репертуар Західного полігону	2
12	Тема 2	Весільний репертуар Полісся	2
13	Тема 3	Центрально-українські весільні твори	2
14	Тема 4	Карпатський весільний цикл	3
			30
8 семестр			
		Модуль 4: <i>Необрядова лірика та приурочені твори</i>	
15	Тема 1	Ранньо-ліричний приурочений репертуар	3
16	Тема 2	Звичайні пісні ліро-епічного жанру	3
17	Тема 3	Звичайні пісні співного жанру	3
18	Тема 4	Колискові	3
19	Тема 5	Напливові твори	3
		Всього	15

Самостійна робота

7 семестр		60
1	Підбір репертуару із архівних та опублікованих записів	14
2	Самостійна робота над вивченням репертуару	14
	Поточний контроль	2
3	Самостійна робота над звуковидобуванням та наслідуванням регіональних манер співу	14
4	Самостійна робота із традиційними музичними інструментами	13
5	Підсумковий контроль	3
8 семестр		15
1	Підбір репертуару із архівних та опублікованих записів	3
2	Самостійна робота над вивченням репертуару	3
	Поточний контроль	3
3	Самостійна робота над звуковидобуванням та наслідуванням манер співу	3
	Підсумковий контроль	3
	Усього	75

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Оцінка роботи студента складається із сумарного результату оцінювання різних видів навчальної роботи протягом певного часу. До видів навчальної роботи відносяться форми активної та пасивної діяльності студента. Відповідно, розроблена ієрархічна система, в якій пасивні форми оцінюються на порядок нижче аніж активні. До пасивних форми включають відвідування лекцій та ведення конспекту, конспектування обов'язкової літератури, виконання самостійної роботи, відвідування фольклорних мистецьких і наукових заходів тощо. Активні форми роботи вимагають виявлення студентом власних здібностей, вмінь, ініціативи, логічного та креативного мислення і т.д. Це виступи на семінарських заняттях, підготовка та захист наукових рефератів, виступи на конференціях і т.д.

При розробці шкали оцінювання видів навчальної діяльності враховано всі види аудиторної та поза аудиторної роботи, що відповідає загальним положенням вищих навчальних закладів, а також враховано специфіку роботи кафедри музичного фольклору. Таким чином до основних нормативних форм роботи додається виконання молоддю науково-пошукових досліджень, а саме: опрацювання спеціалізованої літератури, підготування рефератів та виступи з доповідями на студентських конференціях.

Шкала оцінювання видів навчальної діяльності

Вид навчальної роботи	стаціонар	
	Оціночні бали (за об'єм роботи)	Всього
7 семестр		<u>100</u>
<i>поточний контроль</i>		50
Відвідування занять	1 x 20	20
Самостійна робота	1 x 15	15
Виконання домашніх завдань	1 x 15	15
<i>підсумковий контроль (залік)</i>		50
Демонстрація на заліку всіх необхідних навичок та вмінь, одержаних протягом навчального семестру:		50
7 семестр		100
<i>поточний контроль</i>		50
Відвідування занять	1 x 20	20
Самостійна робота	1 x 15	15
Виконання домашніх завдань	1 x 15	15
<i>підсумковий контроль (залік)</i>		50
Демонстрація на заліку всіх необхідних навичок та вмінь, одержаних протягом навчального семестру:		50

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Пояснювально-ілюстративний.
2. Репродуктивний.
3. Метод проблемного викладення.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній** контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з тематики курсу, яка буде вивчатися.
2. **Поточний** контроль здійснюється під час занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. **Тематичний** контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи змістового модуля і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий** контроль проводиться в кінці семестру.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література:

а) методична

1. Гапон Л. До проблеми виховання співака у вторинному фольклорному ансамблі // Вісник Львівського університету. Львів, 2010. Вип. 43. С 294-301.
2. Гапон Л. Навчально-виховна робота у фольклорному ансамблі // Динаміка фольклорного виконавства : Матеріали науково-практичної конференції до 30-ліття кафедри музичного фольклору. Рівне, 2009. С. 71-75.
3. Гапон Л. Робота з вторинним фольклорним ансамблем. Методичні поради. Рівне, 2014. 14 с.
4. Дзвінка Р. Виховання дослідників і виконавців традиційної народної музики та стандарти вищої мистецької освіти // Динаміка фольклорного виконавства : Матеріали

- науково-практичної конференції до 30-ліття кафедри музичного фольклору. Рівне, 2009. С. 64-71.
5. Ковальчук В. Етнокультурний центр у системі позашкільного закладу. Технологія успадкування етнокультурної спадщини дітьми і молоддю // Народна музика Волині та Полісся : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції до 35-річчя кафедри музичного фольклору та 200-річчя з дня народження Оскара Кольберга. Рівне, 2014. С.23-37.
 6. Ковальчук В., Гумінська О. Етнокультурний центр у системі позашкільного закладу : концепція, досвід, перспективи : метод. посібник. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2014. 192 с.
 7. Єгоричева М. Вправи для розвитку вокальної техніки. Київ: Музична Україна, 1977. 112 с.
 8. Коломиєць О. Народновиконавський практикум в системі виховання етномузиколога // Етномузика. Львів, 2006. Число 1: Збірка статей та матеріалів на честь 125-ліття Климента Квітки / Упор. Б. Луканюк. С. 131-137. (Наукові збірки Львівської державної музичної академії імені Миколи Лисенка. Вип. 12).
 9. Маслій К. Найбільш типові недоліки голосу і способи їх усунення : методичні рекомендації для студентів інституту культури . Рівне, 1986. 19 с.
 10. Осадча В. Професійна підготовка співаків народного спрямування на методологічній основі української етномузикології // Народна музика Волині та Полісся : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції до 35-річчя кафедри музичного фольклору та 200-річчя з дня народження Оскара Кольберга. Рівне, 2014. С.13-22.
 11. Осадча В. Форми виконавського втілення народнопісенної традиції в навчальних закладах Харкова // Динаміка фольклорного виконавства : Матеріали науково-практичної конференції до 30-ліття кафедри музичного фольклору. Рівне, 2009. С. 79-81.
 12. Сінельников І. Вокальна робота у молодіжному фольклорному ансамблі: теорія і практика // «Молодий вчений» № 10 (50) жовтень, 2017 р. С. 335-339.
 13. Сінельников І. Робота з фольклорним колективом : методи опанування традиційного музичного матеріалу // «Імідж сучасного педагога» № 1 (184) 2019. С. 65-68.
 14. Сінельников І. Методика роботи з фольклорним колективом : навчальний посібник. Київ : Ліра, 2017. 236 с.
 15. Цапун Р. Народні обряди з репертуару гурту "Джерело" : навч.-метод. посіб. для студ. вищих навч. закл. за спец. "Музичне мистецтво". Рівне : РДГУ, 2003. 123 с.

б) загальна

1. Богданова О. Соціально-психологічні аспекти сприйняття музичного фольклору (з досвіду викладацької роботи в музичному училищі) //Проблеми етномузикології: зб. наук. пр. / Упор. О. Мурзіна. Київ, 1998. Вип. 1. С.199-208.
2. Боярська Н., Гапон Л. Особливості традиційного вокального виконавства на Західному Поліссі // Етнокультурна спадщина Полісся. Рівне : Перспектива, 2004. Вип.5. С. 192–197.
3. Бреславець Г. Виконавська реконструкція фольклорного тексту в сучасному культурному вимірі // Народна музика Волині та Полісся : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції до 35-річчя кафедри музичного фольклору та 200-річчя з дня народження Оскара Кольберга. Рівне, 2014. С.42-45.
4. Гошовский В. Л. Украинские песни Закарпатья. Москва : Советский композитор, 1968. 468 с.

5. Грица С. Трансмiсія фольклорної традиції : етномузикологічні розвідки. Київ–Тернопіль, 2002. 236 с.
6. Грица С. Фольклор у просторі та часі : вибрані статті. Тернопіль, 2000. 228 с.
7. Грица С. Музичний фольклор з погляду етногенезу // Проблеми етномузикології: зб. наук. пр. / Упор. О. Мурзіна. Київ, 2004. Вип. 2. С. 5-23.
8. Єфремов Є. Вивчення варіювання форм пісень Полісся // Народна творчість та етнографія. №3. 1984.
9. Єфремов Є. Дослідження народнопісенного виконавства через моделювання інваріанта пісні // Українське музикознавство. Київ, 1985. Вип. 20. С. 79-98.
10. Єфремов Є. Фольклористичний погляд на проблеми етносольфеджіо // Проблеми етномузикології: зб. наук. пр. / Упор. О. Мурзіна. Київ, 1998. Вип. 1. С. 209-215.
11. Іваницький А. Фольклор : генетична та логіко-структурна інформація // Проблеми етномузикології : зб. наук. пр. / Упор. О. Мурзіна. Київ, 1998. Вип. С. 21-33.
12. Колесса Ф. Народна музика на Поліссі // Колесса Ф. Музикознавчі праці / Підгот. до друку С.Й. Грица. Київ, 1970. С. 409-424.
13. Колесса Ф. Старинні мелодії українських обрядових пісень (весільних і колядок) на Закарпатті // Колесса Ф. Музикознавчі праці. Київ, 1970. С. 368-397.
14. Куришко Я. Формування співака в умовах поліської етнокультурної традиції // Динаміка фольклорного виконавства : Матеріали науково-практичної конференції до 30-ліття кафедри музичного фольклору. Рівне, 2009. С. 89-92.
15. Куришко-Шагар Я. Народні пісні Середнього та Західного Полісся : виконавський процес і репертуар / заг. ред. Ю. П. Рибак. Рівне, 2014. 130 с.
16. Лукашенко Л. Виконавські традиції Брестського Полісся // Народна музика Волині : збірник статей і матеріалів. Кременець, 1998. С. 36–40.
17. Лукашенко Л. Нарис з предмета традиційного вокального виконавства // Володимир Гошовський і Закарпаття: збірник статей і матеріалів / упорядник Віра Мадяр-Новак. Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. Вип. 1. С. 98–105.
18. Мацієвський І. Інструментальна музика річного циклу праці на Білосточчині // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. Львів, 2003. Вип. 31. С. 202-216.
19. Мацієвський І. Жанрові угруповання української традиційної інструментальної музики. Львів, 2000. – 26 с.
20. Молдавін М. Народний підголосковий спів. Київ: Музична Україна, 1980. – 88 с.
21. Пясковський І. До питання класифікації багатоголосся в українських народних піснях // Проблеми етномузикології: зб. наук. пр. / Упор. О. Мурзіна. Київ, 2004. Вип. 2. С. 42–57.
22. Рибак Ю. Нелогічні цезурування у піснях Верхньоприп'ятської низовини // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: Наукові записки РДГУ. Вип. 8 / Гол. ред. В.Г. Виткалов. Рівне, 2003. С. 87-96.
23. Филімонюк Л. Кілька зауваг щодо особливостей діалекту Північного Підляшшя // Традиційні пісні українців Північного Підляшшя. Львів : Камула, 2006. С. 31–32.
24. Хай М. Музично-інструментальна культура українців (фольклорна традиція). Київ – Дрогобич, 2007. 544 с.
25. Хай М. Характерні особливості бойківського музичного стилю // Друга конференція дослідників народної музики червононоруських (галицько-володимирських) земель (Львів, 27-31 березня 1991 р.): Теоретичні студії. Львів, 1991. С. 30–34.

Рекомендовані джерела інформації

Архіви

Архів Проблемної науково-дослідної лабораторії музичної етнології при Львівській національній музичній академії ім. М Лисенка.

Дискографія

1. Моя Україна. Берви: традиційна музика [10 CD] /Тарас Грималюк / Арт Велес. Київ, 2017.
2. В гетой хаті: традиційна музика Берестейщини [CD] / упор. Лариса Лукашенко. Київ, 2004. Етнічна музика України.
3. Весілля / “Моя Україна. Берви”: українська традиційна музика [2 CD] / упор. Тарас Грималюк, Олександр Вовк. Київ : Арт Велес, 2009.
4. Веночок рутьвянський: традиційна музика Берестейщини [2 CD] / упор. Лариса Лукашенко. Київ, 2004. Етнічна музика України.
5. Зелений шум Полісся: традиційна культура Поліського краю [мультимедійний CD] / Арт Екзистенція, УЕЛФ, Арт Велес. Київ, 2002.
6. Етнокультура рівненського Полісся: традиційна музика [4 CD] / упор. Віктор Ковальчук. Рівне, 2009.
7. Колискові / Проект “Моя Україна. Берви”: українська традиційна музика [CD] / Арт Екзистенція, УЕЛФ, Арт Велес. Київ, 2005.
8. На нашій юлойдці [CD] / упор. Юрія Рибачка. Київ, 2004. Етнічна музика України.
9. Пісні Погориння: етнокультурна спадщина Рівненського Полісся. Традиційна музика. Ч. 1. [CD] / упор. Віктор Ковальчук / Етнодиск. Київ, 2004.
10. Постоп’янка з Подляшша [CD] / упор. Лариса Лукашенко. Київ, 2004. Етнічна музика України.
11. Рано-рано да зійду на гору : традиційна музика Полісся: У 2 ч. [2 CD] / Культурологічна експедиція МНС України; Українська експериментальна лабораторія фольклору. Київ, 1997.
12. Українська колекція. Етнічна музика України : серія із 15 дисків / Атлантік. Київ, 2005.

Інтернет ресурси

1. Божичі: Народна музика як відображення законів будови Всесвіту. Лекція Іллі Фетисова. Режим доступу: [outube.com/watch?v=fuuQsIwyZg0&t=707s](https://www.youtube.com/watch?v=fuuQsIwyZg0&t=707s)
2. Древо життя". Зустріч з ансамблем "Древо" (Крячківка, Полтавщина). Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=s8tBctlhp9Y>
3. Електронний архів Кафедри української фольклористики ЛНУ ім. І. Франка. Режим доступу: <https://folklore-archive.org.ua>
4. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського. Режим доступу: <http://ethnography.org.ua>
5. Канал культурно-мистецького проекту "Рись". Режим доступу: <https://www.youtube.com/channel/UCNvwFP6xVKpEQx9JUC30Rvw>
6. Лабораторія фольклористики РГГУ. Режим доступу: <http://www.ruthenia.ru/folklore/folklorelaboratory>
7. Лекція Євгена Єфремова «Традиційний спів: спільне та відмінне з іншими видами співу, регіональні особливості». Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=QX1uGg6hHa8>
8. Лекція Іллі Фетисова - Вторинне фольклорне виконавство: ілюзія реальності. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=YFJzCJ83j1E&t=491s>
9. Магія стародавніх колядок – Лекція Євгена Єфремова. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=ZQGDIFck1m8>

10. Музей Івана Гончара. Режим доступу: <https://honchar.org.ua>
11. Проєкт «Поліфонія». Режим доступу: <https://www.polyphonyproject.com/uk>
12. Проєкт «Берви». Режим доступу: <http://bervy.org.ua/>
13. Сайт «Українські пісні». Режим доступу: <https://www.pisni.org.ua>